

Nr. 155

Cena numeru
600 mk.

Cena prenumeraty
w Łodzi

Miesięcznie mk. 15,00
Z przes. poczt.

Miesięcznie „ 15,500
poza Łodzią egz. 5500

Konto Pocztow. Kasy

Oszczęd. 60594.

Należność pocztowa
opłacona ryczałtem,

XXVI r.,
istnienia

Redakcja i Adm.

w ŁODZI

Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28

Redaktor przyjmuje od 5—6 pp
Artykułów i listów anonimowych
nie pomieszcza się.

Łódź.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Niedziela dnia 10 czerwca 1923 r.

Niech żyje polska większość.

Wielkie strajki na Śląsku niemieckim.

KATOWICE 9 (wł) Strajk na Śląsku Opolskim rozszerza się. Liczba strajkujących wynosi 65 tysięcy robotników. Świeżo do strajku przyłączyła się kopalnia „Guido“ i 4 wielkie kosownie. Z hut żelaznych strajkują huta „Julja“, huta „Reedena“ i huta żelazna „Hoetzingera“ w Gliwicach. Elektrownie Holtzingera przyłączyć się mają jutro do strajku. W Za-

brzu strajkujący w liczbie 40 tysięcy urządzili demonstrację. Do strajku przyłączyła się załoga kopalni „Królowej Ludwiki“ i robotników górnośląski kokosowych zakładów Elektrownia w Bobrku pracę wieczorem wstrzymała. Wieczorem zastrajkowała również elektrownia w Zabrze, zasilając swoim prądem tylko niemiecką część przemysłową Śląska.

PRZYJAZD HINDENBURGA.

BERLIN 9 (AW) Wrzenie wśród strajkujących i buntujących się mas robotniczych w niemieckiej części Górnego Śląska zasługuje na specjalną uwagę, gdyż ostatnie wybuchy są wynikiem działalności nielegalnych organizacji nacjonalistycznych, które do tej pory jawnie

proceedły propagandę, popierane przez przemysł niemiecki.

Na najbliższą niedzielę zapowiedziany jest przyjazd Hindenburga, celem wzięcia udziału w poświęceniu sztandaru byłych wojsk kolonialnych.

Z pobytu Drummonda w Gdańsku.

PROWOKACYJNE STANOWISKO SENATU.

GDANSK 9 (AW) Ogólne zdziwienie wywołała w kołach politycznych Gdańska nieobecność generalnego komisarza Rzeczypospolitej Polskiej, p. Plucińskiego, na oficjalnym śniadaniu, wydanym dnia 7 bm. przez senat gdański, z powodu przybycia do wolnego miasta generalnego sekretarza Ligi Narodów sir

Erica Drummonda.

Senat w tym wypadku po raz pierwszy odstąpił od zawsze poprzednio przestrzegane zwyczaj przysyłania zaproszeń na tego rodzaju przyjęcia w charakterze oficjalnym dla przedstawiciela polskiego.

FRAKCJA POLSKA WYJAŚNIA.

GDANSK 9 (AW) „Gazeta Gdańska“ przytacza rozmowę z Wysokim Komisarzem Ligi Narodów, którą Drummond wszczął z prezesem frakcji polskiej, d-r'em Panewskim.

konstytucji, nie uwzględnia najelementarniejszych potrzeb ludności polskiej, przeszli do najostrzejszej opozycji.

Na życzenie p. Drummonda, dr. Panewski zapewnił, że frakcja polska sprezytuje swe stanowisko w obszernym memorjale, który przesłany zostanie do Genewy.

Dr. Panewski w odpowiedzi zaznaczył, że początkowo Polacy zajęli stanowisko wyczekujące, potem jednak, widząc, że senat wbrew

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

Szef sztabu generalnego.

(wp) Rada ministrów na wczorajszym posiedzeniu uchwaliła powołać na stanowisko szefa sztabu, opróżnione przez ustąpienie p. Piłsudskiego czasowo mianowanego na ten urząd w grudniu r. ub. gen. Stanisława Hallera, który piastował już ten urząd w latach 1919 i 1920.

Pos. Zdziechowski przewodniczącym komisji budżetowej.

(wp) Przewodniczącym komisji budżetowej zamiast posła Głabińskiego wybrany został poseł Zdziechowski. (ZLN)

Dziś i dni następnych!

CASINO

Dziś i dni następnych!

Wymarzony, wytęskniony, boski

HARRY LIEDTKE

W 7-mio aktowej komedji p. t.

TAKIE TO JUŻ SĄ TE KOBIETY

pod batutą reżysera **Georga Jacoby** i w towarzystwie **Antoniny Dietrich**, **Loni Nest**, **Alieji Hechy**, **Vespermana**, **Biensfelda**, **Fusa**, **Bosky** i **Beddowa**.

Początek przed: a wień o godz. 3 po poł.

(6316 b)

Początek • przedstawień godz. 3 po poł.

Nadeszły w wielkim wyborze

satyny, etaminy, frotte

A. Tetzlaff i S-ka

Piotrkowska 100, tel. 5-41.

Ceny przystępne.

Ceny przystępne^{6233b}

GDYNIA.

Do wynajęcia od 15 czerwca do 15 września
Willa, osiem pokoi
(dwie kuchnie przedpokój dwie werandy pokój
służbowy. — Wiadomość Andrzeja 5 czytelnia.
963-2

TELEFONEM Z WARSZAWY

UJAWNIECIE SENSACYJNYCH NADUŻYĆ PRZEKAZOWYCH.

*) Izba Obrachunkowa ministerjum poczt i telegrafów w Bydgoszczy natrafiła na ślad szeroko rozgąszonych oszustw, polegających na tem, że w rozmaitych urzędach pocztowych podnoszono znaczne sumy za sfałszowane mi przekazami pocztowymi.

Warszawa XIV, Łódź I, Płońsk, Tczew i Katowice były nadawane sfałszowane przekazy.

Sledztwo w toku,

KREDYTY GOSPODARCZE P. K. O.

*) Komitet dyrekcji P. K. O. przyznał dalsze kredyty na cele gospodarcze w ogólnej sumie 8,455 milionów marek. Nadto p. raz pierwszy Komitet dyrekcji udzielił lokaty na cele przemysłowe w złotych polskich na sumę 60.000 złp. Ogólna suma za danych kredytów wynosiła 12,9 milj. marek, z czego zaspokojono 65 procent.

ZE SPRAW CELNYCH.

*) Władze skarbowe wydały okólnik, który głosi, że przywożone przez podróżnych, przybywających do Polski celem czasowego pobytu broń i psy myśliwskie, psy pokojowe, rewolwery oraz przedmioty niezbędne w podróży, a podlegające opłacie celnej, winne być odprawiane warunkowo; w związku z tem może być zarządzony zwrot cła, o ile wywóz z powrotem zagranicę ocelonych warunkowo przedmiotów nastąpi w ciągu miesiąca od daty pierwotnej odprawy.

Termin wywozu winien być w kwiecie celnym dokładnie przez urzędy celne oznaczony.

KRWAWA BÓJKA Z CHŁOPAMI PRZY KOMASACJI GRUNTU.

*) Onegdaj przy ustalaniu granic komasującej się wsi Krokiewica—Racibory w powiecie Wysoko - Mazowieckim doszło do krwawego starcia między ludnością miejscową a przedstawicielami władz.

Gdy nadszedł termin prac i do zrewolutowanej wsi wysłano geometrę i urzędnika, którym dla bezpieczeństwa dodano ośmiu policjantów pod komendą przodownika Kijewskiego, cała armja chłopów, uzbrojonych w kije, drągi, widły, cegły i kamienie a nawet w broń palną, napadła na nich.

Tłum, którego liczba dochodziła do 100 osób, zażądał od komisji przerwania robót, a gdy urzędnicy nie chcieli ustąpić, rzucił się na geometrę i policję.

Kilku policjantów padło na ziemię z rozbitymi głowami, a jednego z nich napastnicy zdołali nawet rozbroić.

Wśród bójki padły strzały z obu stron, przyczem jeden z napastujących padł trupem na miejscu.

Trzech policjantów ciężko pobito. Geometra i pozostali policjanci odnieśli lżejsze rany.

Z ostatniej chwili.

NOWY PODSTĘP NIEMIECKI.

LONDYN, 8-6 (AW) „Daily Mail” donosi ze Strassburga: Niemcy znaleźli no-

Obrady komisji sejmowych.

O WYDANIE POSŁA.

WARSZAWA, 9 (PAT)

Na 44-tem poiedzeniu Sejmu marszałek zawiadomił, że sąd w Białymstoku skazał posła Baranowa na 6 lat więzienia i wobec tego wnosi o wydanie Baranowa.

POSEŁ CZAPIŃSKI OBRONCA KOŚCIOŁA NARODOWEGO.

Przy pierwszym czytaniu ustawy o zniesieniu ograniczeń kościoła rzymsko-katolickiego w Polsce poseł Czapiński domagał się przedstawienia informacji w sprawie konkordatu oraz uskarżał się, że wprowadzenie konstytucji gwarantuje wszystkim wyznaniom możliwość zalegalizowania się, ale kościół narodowy uzyskał dotychczas tego nie może i nie może odprawić swych nabożeństw. Ustawę odesłano do komisji.

O OGRANICZENIE ŻYDÓW W B. ZABORZE ROS.

Do pierwszego czytania ustawy o zniesieniu ograniczeń dla żydów w b. zaborze rosyjskim przemawiał poseł Priluckij, dowodząc, że jest bardzo niekompletna, niełatwia bowiem spraw takich, jak upoważnienie zwolnienia od przysięgi w sądach duchownych wyznań niechrześcijańskich, albo ograniczeń że nie wolno żydom być członkami rady familijnej nad chrześcijanami. Również nie porusza przepisów, unieważniających zobowiązania i kontrakty, pisane po hebrajsku, ani nie zmienia przepisów, wyodrębniających żydów w osobny stan.

DYSKUSJA NAD PODATKIEM.

W dyskusji poseł Bogusławski objaśniał swą poprawkę do art. I, proponującą ogólną podwyżkę 80-krotną zamast 100-krotnej. Zgodziłby się na wniosek posła Toczka, z tem zastrzeżeniem, że granica 400.000 mk., będzie zatrzymana.

Poseł Lypaciewicz stwierdza, że „Wyzwolenie” nie może teraz głosować za mnożnikiem 100, który dawniej gotowe było podwyższyć w razie przyjęcia progresji. „Wyzwolenie” głosować będzie za zmniejszeniem podatku i przystąpieniem do wniosku pierwotnego posła Toczka, żeby do 400.000 dać opust 80 procent.

Poseł Toczek oświadcza: Jeśli zgodziliśmy się na to, aby pobierać tylko 80 procent należności od płatników, opłacających

podatek gruntowy do 200.000, zamiast—jak to było początkowo do 400.000, t. j. na obniżenie naszych żądań, to tylko dlatego, że widzimy katastrofę skarbu. Dłużej gospodarować tak, jak dotychczas, nie można. Trzeba zapoczątkować radykalne reformy. Myśle, że ten rząd będzie oszczędniejszy, aniżeli poprzedni. Będziemy żądać, aby ilość urzędników zmniejszono o 50 procent. Oszczędności muszą nastąpić natychmiast.

Poseł Kwapiński dziwi się, że posłowie z „Piasta” nie zgodzili się na jego wniosek, aby zwolnić gospodarzy do dwóch morgów, a płatnikom, na których przypada od 50 do 100 tysięcy zrobić 20-procentową ulgę, a obecnie sami stawiają wniosek, aby ci płatnicy otrzymali 20-procentową ulgę.

Poseł Makówka uzasadniał poprawkę, aby przyjęto następujące brzmienie: „Ministerstwo skarbu umorzy wszystkie podatki, wymionione w poprzednich artykułach, obciążające własność ziemską na rzecz samorządu tym jednostkom podatkowym, które poniosły szkody wskutek działań wojennych”.

Poseł Bogusławski uzasadniał swą rezolucję, aby rząd przedłożył projekt ustawy o wprowadzeniu w b. zaborze rosyjskim katastru i zrewidował kataster w b. zaborze austriackim i pruskim.

Po przerwie sprawozdawca Zdziechowski wypowiedział się za tem, aby pobierać tylko 80 procent należności. W głosowaniu przyjęto poprawkę posła Toczka, aby 80 procent należności pobierać od płatników, opłacających 50 do 200 tysięcy. mk.

Przyjęto rezolucję posła Bogusławskiego, wzywającą rząd do przedłożenia ustawy o wprowadzeniu w b. zaborze rosyjskim katastru i o rewizji katastru w dwóch pozostałych zaborach.

WNIOSKI NAGLE.

Przystąpiono do sprawy nagłości wniosku co do zagrożenia zalewem Wisły Warszawy i okolic. Wniosek w sprawie tamy w okolicach Góry Kalwarii uchwalono jako nagły i odesłano do komisji.

Następnie rozprawiano nad wnioskiem klubu „Wyzwolenia” i P. P. S. w sprawie konfiskaty „Głosu” i streszczenia przez P. A. T. debat nad expose premjera Witosa.

Mowa Mussolini'ego w Senacie.

RZYM 9 (PAT) Mussolini wygłosił w Senacie mowę mówiąc o polityce zewnętrznej wskazał na zarządzenia, wydane przez rząd celem przywrócenia porządku publicznego. Mussolini zaprzeczył doniesieniom o masowych aresztowaniach i twierdził, że rząd zdołał przeskazać szereg faszystów, działające nielegalnie, w organizacje ściśle z rządem związane. Kiedy minister wspominał, że osoba króla jest symbolem ojczyzny, rozległy się żywe oklaski. Co do milicji, Mussolini stwierdził, że dokonano

wy sposób odbudowywania swej armji w tajemnicy przed Sprzymierzonymi. Oto studenci niemieccy podpisują zobowiązania o zaciągnięciu się do Reichshehry celem przejścia 10-tygodniowego kursu dla podoficerów. Aby znaleźć miejsce w koszarach dla tych nowych ochotników, odpowiednia liczba żołnierzy już pełniących służbę czynną będzie czasowo zamienniona „na cywilów”, i odkomenderowana do robót rolnych w Prusach. Studenci wstępujący do Reichshehry otrzymują specjalnie podwyższone pobory.

DOREČZENIE NOTY RZADOWI NIEMIECKIEMU.

BERLIN 9 (AW) Rządowi Rzeszy niemieckiej, została dziś rano doreczona nota konferencji ambasadorów, zawierająca zapowiedź objęcia działalności ze strony międzysojuszni-

szczegółowej selekcji oficerów, a żołnierze rekrutują się przeważnie z tych, którzy na wojnie zasłużyli się ojczyźnie. Żaden z faszystów nie dąży do obalenia konstytucji. Mussolini zakończył mowę słowami: „Cała moja ambicja leży w tem, aby naród włoski był silny, wielki i wolny”.

Słowa te wywoływały burzę oklasków. Senatorowie i publiczność na galerji oklaskiwali mówcę. Senatorowie tłumnie cisnęli się, składając mu gratulacje.

czych wojskowych komisji kontrolnych w dawnych rozmiarach.

Nota wzywa rząd niemiecki do wydania zarządzeń, mających na celu ułatwienie działalności komisji.

KONGRES UKRAIŃSKI.

LWOW (AW) Tutejsze ukraińskie koła polityczne projektują zwołanie do Lwowa ogólnego kongresu ukraińskich organizacji politycznych, dla obmyślenia wspólnego działania.

Miljonówka.

We wczorajszym ciągnięciu Miljonówki wylosowany został Nr.

1, 214, 204

sprzedany Kasie skarbowej w Stopnicy.

Mały człowiek.

Jest w Polsce człowiek, którego historia ostatniego ośmiolecia chciała wykierować na bohatera, na wielkiego przywódcę narodu, ten jednak przez swoją małostkowość, megalomanję, partyjniactwo, krótkowzroczność czy też złą wolę pozostał tylko śmiesznym „małym człowiekiem“.

Był czas, że wczorajszemu szefowi sztabu, marszałkowi Piłsudskiemu darowaliśmy jego winy, zapomnielibyśmy o bojach z r. 1905, o czasach wielkiej wojny, kiedy to ramię przy ramieniu z austrjackimi landszturmistami kroczył pod rozkazami pruskiego najeźdźcy, wszystko to byłibyśmy darowali Piłsudskiemu, gdyby on z chwilą wypędzenia z Polski Niemców w roku 1918, gdy jako tryumfator wracał z twierdzy magdeburskiej, potrafił zejść ze swego stanowiska partyjnego, konspiratorskiego i stanął tylko jako Polak patrijota, na czele Narodu.

Piłsudski tego nie zrobił, czy to dlatego że brak mu było zmysłu politycznego, odczucia chwili, czy że zanadto był związany węzłami lat dawniejszych z partją, czy też że nie miał dobrej woli.

Piłsudski pozostał tem czem był, partyjnikiem, konspiratorem, człowiekiem zimnym, skrytym, megalomanem, bożyszczem małej grupy narodu, której całą duszą się oddał. Przez cztery lata rządów prawie dyktatorskich objawiając samowolnie najwyższe stanowisko w państwie nie potrafił sobie zjednać nikogo więcej ze społeczeństwa polskiego poza tą grupą zawsze mu oddanej lewicę, a jeśli zyskał sobie miłość i poparcie to u rzeszy, najzawziętszych wewnętrznych wrogów — żydów. Poparcie żydów udzielane Piłsudskiemu najdobitniej charakteryzuje rodzaj polityki jaką b. naczelnik państwa uprawiał.

Zbytecznym byłoby mówić o tych paroletnich rządach Piłsudskiego i jego belwederskiej kliki. Jeszcze wszyscy mamy w pamięci kijowską wyprawę czy przesilenie po rozwiązaniu gabinetu Ponikowskiego, na tem miejscu chciałbym się jedynie zastanowić nad pewnymi cechami charakteru b. naczelnika Państwa, które wykazują, że nie dorósł on do stanowiska kierowniczego w państwie ze względu na pewne wady charakteru, które czasem są śmiesznostkami czy przywarami ludzkimi, ale częściej objawami ujemnych wartości duchowych tego człowieka.

Przez długi czas obiegała poznańskie a nawet całą Polskę rozmowa, którą miał jakoby prowadzić Piłsudski podczas swego pierwszego pobytu w Poznaniu z jednym z miejscowych arystokratów, kiedy to wyraził się, że dwa najlepsze w Polsce rody to Piłsudscy i Radziwiłłowie. Niewątpliwie całą tę rozmowę należy przyjąć anekdotycznie, albowiem wiele plotek krąży o ludziach politycznie zaangażowanych a nie dowodzą one żeby ktoś w ten lub inny sposób się wyraził, lecz charakteryzują jego psychologję, że właśnie ten człowiek zdolny jest do tego lub innego czynu czy odezwania.

Najbardziej zmiennym rysem charakteru Piłsudskiego jest szalona, wybujała nieraz nawet nie maskowana ambicja oraz idąca z nią w parze megalomanja. Kiedyś w jednym z rzadkich momentów szczerości odsłonił tę ambicję. Jan Lipiecki cytuje w „Legendzie o Piłsudskim“ zdanie do któregoś ze swych przyjaciół:

„Choć przez pięć minut być dyktatorem w Polsce, ale być“.

Ta niepohamowana ambicja kierowała jego krokami od początku „bajecznej kariery“ rozpoczętej 6 sierpnia 1914 r. Tylko megaloman, psychopata chory na manję wielkości mógł o sobie powiedzieć:

„Dokonałem rzeczy, wobec których żadnych nie lękam się sędziów“.

(Druga mowa krakowska)

Wszystkiego on dokonał: „Śmiała decyzja 6-go sierpnia dała Polsce to czego Polska przedtem nigdy nie miała“.

„...Pod moimi dyrektywami z niczego doszliśmy do posiadania wielkiej armji“.

„...Wszędzie gdzie sam ludzi do boju prowadziłem, miałem za sobą zwycięstwo“.

Oto zdania z „pierwszej i drugiej mowy krakowskiej“. Ten kto je mówi, nie widzi poza sobą nikogo w Polsce więcej. On stworzył armję, on na czele tej armji zwyciężał, on stworzył Polskę. Piłsudski wydaje się sobie nadczołowiekiem, półbogiem, Przez dotknięcie jego osoby uszlachetnia się przedmioty, nadaje się im większą wartość.

Oto co mówi w odezwie z sierpnia 1919 r.:

„...To jest moja zasługa, że byłem dobrym żołnierzem i dlatego zawiesiłem na piersiach swych znak „Virtuti Militari“, który odtąd będzie odznaczał dobrych żołnierzy“.

Piłsudski musi się różnić od zwykłych śmiertelników strojem, tytułem, dekoracją.

Piłsudski jako wojskowy nie nosi przepisowego munduru ani czapki, a tylko własną formę legjonową, dla Piłsudskiego stworzono specjalnie tytuł „pierwszego marszałka Polski“.

Dla Piłsudskiego niema innego autorytetu oprócz własnego ja. On opinuje, on sądzi społeczeństwo, o nim nie wolno sądów wydawać.

Odezwa wydana przez Piłsudskiego w sierpniu 1914 roku kończyła się ustępem:

„...Poza tym obozem (reprezentowanym przez Piłsudskiego Przep. Red.) zostaną tylko zdrajcy, dla których potrafimy być bezwzględni“.

A oto ustępy z drugiej mowy krakowskiej (Maj 1921 r.):

„...Jestem dumny, że jestem dobrym żołnierzem“.

„...Z dumą mogę o sobie powiedzieć, że wszędzie, gdzie ludzi sam(?) do boju prowadziłem miałem za sobą zwycięstwo. Przez to dokonałem rzeczy, wobec których żadnych nie lękam się sędziów“.

W każdym zdaniu Piłsudskiego możemy wyczuć, że i on za Ludwikiem XIV powtarza „L'etat c'est moi“ (Państwo to ja) Czyni Piłsudskiego wskazują na to, że nic go nie obchodzi co nie jest związane z jego osobą, że myśli on „Après moi le deluge“ (Po mnie choćby potop).

Piłsudski z chwilą objęcia stanowiska szefa sztabu był już tylko podkomendnym, który ma nad sobą zwierzchnika wojskowego i musi się stosować do przepisów wojskowych. Wojskowy, wszystko jedno jakiego stopnia, niema prawa pewnego dnia opuszczać wojska jeżeli mu się sprzyrzyło, a musi otrzymać zwolnienie. Cóż ma wobec tego znaczyć poniżej podany przez pisma przebieg „ustąpienia“ p. Piłsudskiego ze stanowiska szefa sztabu?

„...Aż do chwili powzięcia przez nowy rząd ostatecznej decyzji gen. Osiński polecił marszałkowi Piłsudskiemu dalsze kierowanie sztabem generalnym do czasu mianowania następcy. Po krótkim namyśle mar. Piłsudski zawiadomił swego przełożonego, że nie zgadza się na swą prowizoryczną misję i uważa się za zwolnionego“.

Wypadek niesłychany i jeżeliby dofycał każdego innego wojskowego prawdopodobnie ten zostałby oddany pod sąd za samowolne opuszczenie służby. Nawet pracowników biurowych, sklepowych czy robotników obowiązuje obopólne wymówienie, gdyż w przeciwnym razie odpowiadają sądownie, a w wojsku przecież grożą dyscyplinarne kary. Ale dla p. Piłsudskiego niema przepisów ani praw, on stoi ponad prawem. Toteż ze zdumieniem i uznaniem przeczytaliśmy rozkaz zmieniającego zatrudnienie p. marszałka do podkomendnych sztabu generalnego, w którym p. Piłsudski „poleca pracować bez przerwy“ do zamianowania jego następcy. Z uznaniem należy podnieść, że ustępując ze swego stanowiska p. Piłsudski myśli o ciągłości tej pracy, a ze zdumieniem że pan Piłsudski wydaje podobny rozkaz jakgdyby samo przez się nie rozumiało się, że praca musi iść normalnym trybem, pomimo, że ustępuje jeden pionek a na jego miejscu stanie inny. Czyżby p. Piłsudskiemu się

zdawało, że z chwilą gdy on opuści stanowisko swoje, wszyscy porzucą służbę wojskową? Czyż bez „takiego“ wodza armja nie będzie mogła istnieć.

Megalomanja Piłsudskiego nabiera jakichś potwornych kształtów w świetle jego własnych słów. Nic jej lepiej nie charakteryzuje, jak mowy krakowskie, które były jednym hymnem chorobliwego wyolbrzymiania jego problematycznych zasług.

Sława Piłsudskiego jest taką samą, jak sława Wilhelma II. Dopóki Wilhelm był panującym, miał na swe usługi bardów, którzy wyśpiewywali peany na jego cześć, z chwilą, gdy poszedł na wygnanie i wolno było go krytykować wtedy dopiero przedstawiano biednego szaleńca z Ammerongen we właściwym świetle.

Czyni Piłsudskiego znajdują historyków, którzy potrafia je oświetlić tak jak ona na to zasługują. I nie pomoże ani auto-reklama, ani legion usłużnych legionistów, bo ten, który nie dorósł do swego zadania nigdy nie pozostanie w pamięci potomnych bohaterem lecz tylko „małym człowiekiem“.

Z

Jak obradują sowiecki parlament.

Jeden z korespondentów opisuje posiedzenie nowowybranego parlamentu Ukrainy sowieckiej w Kijowie. Parlament obraduje w dawniejszej sali fabrycznej, a jako przewodniczący, urzędują moskiewscy komisarze ludowi, Pietrowskij i Rakowskij.

Zaden parlament świata nie funkcjonuje tak gładko, jak ten. Wszystkie wnioski i rezolucje przyjmowane są jednogłośnie. Niema żadnej opozycji, któraby tę jednogłośnie była w stanie podważyć.

Przedstawiciele sowieców siedzą rozdzielni według partji: maksymaliści, minimaliści, bolszewicy, mienszewicy, przydium i członkowie rządu siedzą na jednej trybunie. Przewodniczący Rakowskij siedzi w mundurze galowym sowieckiego wojskowego, a wiceprzewodniczący, Pietrowskij, w fraku.

Pietrowskij pozdrawia posłów i otwiera posiedzenie. Orkiestra (nieunikniona część składowa wszystkich parlamentów sowieckich i zgromadzeń) gra „Czerwony sztandar“.

Na kandydatów do przydium proponowani są Rakowskij i Pietrowskij. Nikt nie jest przeciwny tym kandydatom? Nikt?... Jednogłośnie przyjęte...

Orkiestra znów gra „Czerwony sztandar“.

Któryś z członków rządu wygłasza mowę powitalną...

Zamyka ją nieskończone „hurra“...

Orkiestra znów gra „Czerwony sztandar“.

Wniosek... Idzie o wysłanie do rządu sowieckiego w Moskwie telegramu powitalnego... Nikt nie jest przeciwny?... Jednogłośnie przyjęte...

I orkiestra znów gra „Czerwony sztandar“.

Pietrowskij mówi coś o programie, a Rakowskij o sytuacji wewnętrznej... burliwe oklaski... obie mowy są jednogłośnie przyjęte i orkiestra znów gra „Czerwony sztandar“.

Trybuna są puste. Mieszkańcy Kijowa nie ciekawi są tego sowieckiego parlamentu w czasie jego czynności. Wiedzą oni doskonale, jak maszyna ta funkcjonuje, wiedzą, że niema tam żadnego sprzeciwu, a orkiestr, grających „Czerwony sztandar“ mają już w ciągu dnia po uszy. Tylko tu i ówdzie widać na trybunie żołnierzy sowieckich, którym pokazuje się, jak się w Rosji rządzi.

Nagle rozlega się głos dzwonka. Posiedzenie jest przerwane. Przedstawiciele ludu tłoczą się do malej salki. Tam wyplacane im są „dyfety“: cukier, buty, ubrania, chleb... Są oni rozpromienieni, jak dzieci, otrzymujące kolędę w wigilię Bożego Narodzenia...

Znowu rozlega się głos dzwonka. Posiedzenie odbywa się w dalszym ciągu. Ktoś stawia wniosek. Przyjęty jednogłośnie. Orkiestra gra „Czerwony sztandar“.

NA MARGINESIE.**Na sposoby... są sposoby.**

Wszystkich nas przejmują trema,
Powodując serca drżenie, —
Gdzieś znikł cukier! cukru niema!
Można przysiąc na sumienie!
„Silnych rządów“ są to miony, —
Wprost rezultat przewspaniały!
Przed sklepami wciąż ogony
Ruch tamują przez dzień cały.
Jako ptactwo na wyraju —
Tlum przed „kupcem“ precz się tłoczy.
Cukru zbrakło w całym kraju,
Łzami smutku błyszcza oczy;
Jednak niech! ci iza nie ciecie!
I westchnienie w świat nie wzlata, —
Bądź spokojny eny człowiecze,
Polska w cukier jest bogata!
Jeno że się zwyczaj krzewi,
Tajemniczej pełen mocy...
Cukier polski... do Bolszewji
Jedzie sobie w dzień i w nocy!
Jest to z nas wierutna kpina,
Prowadzona chytrze, skrycie...
Mknij też cukier... do Berlina,
A zaś w Polsce gorzknio życie!
Lecz, miast biadać, — próżnych krzyków
I daremnej lez kapieli, —
Trza na stryczek wziąć lotrzyków,
A wnet cukier będziemy mieli!...

Stanisław Żyżkowski (Eszet).

WIADOMOŚCI Z KRAJU.**Kiwawa walka w więzieniu.**

(k) Dwóch więźniów oskarżonych o napady rabunkowe, z pomocą wyrznięcia deski w drzwiach celi w więzieniu w Prużanach, wydostało się nocną porą na podwórko więzienne. Tam rzucili się na stojącego na warcie dozorcę więziennego i rozbili go.

Następnie usiłowali przedostać się przez wysoki, mурowany parkan, okalający zabudowania więzienne. Rozbrojony dozorca i koleźcy jego wszczęli wówczas alarm w całym więzieniu, wskutek czego nadbiegło dwóch posterunkowych którzy wymierzili broń do uciekających przez parkan bandytów.

Widząc to bandyci pierwsi dali do policjantów kilka strzałów, lecz chybili. Wówczas nastąpiła obustronna wymiana strzałów. W wyniku stoczony walki jeden ze zbiegłych więźniów, Kirył Hancewicz, został zabity na miejscu, drugi zaś — Józef Tyczyński, zdołał uknąć, zabierając z sobą zrabowany dozorcę kabin. Zarządzono pościg za zbiegłym więźniem.

Kalejdoskop światowy.

Kradzież statuy Madonny — Odkrycia w Pompei — Oniemiał za karę — Kto to był Robinson Crusoe.

W kościele parafjalnym Saint — Sauveur w departamencie Seine-et-Marne we Francji znajdowała się słynna statua Madonny z dziecieniem na ręku. Pochodzenie tej rzeźby ginęło w pomroce wieków, lecz archeolodzy jednogłośnie twierdzili, że musiała być wykonana w czasach Ludwika Świętego.

W roku 1921 stwierdzono zarysowanie się podstawy. Statuę przewieziono do Paryża z zachowaniem wszelkich ostrożności i oddano do pracowni rzeźbiarskiej włoska Antoniego Lulli, celem dokonania całkowitego remontu.

Artysta, cieszący się ustaloną sławą znającego komitego specjalisty, podjął się odrestaurowania cennego zabytku. Naprawa ciągnęła się kilka miesięcy, co zaniepokoiło proboszcza z Saint Sauveur. Na zapytania listowne włosk odpowiedział stale, że prace są w toku i lada dzień będą ukończone.

Wreszcie, ku radości proboszcza i parafian Madonna stanęła na dawnym miejscu.

Malaria zbliża się do Polski.

(k) Wedle wiadomości, jakie otrzymuje nasze Ministerjum zdrowia, w Rosji sowieckiej grasuje intensywnie epidemia malarii, która wedle oficjalnych danych, dotknęła dotychczas ogółem 1,600,000 ludzi. W tej liczbie jest wielka ilość wypadków śmiertelnych, i co dziwne, wiele wypadków malarii tropikalnej. Epidemia posuwa się szlakiem północnym ku granicy Polski. Ministerjum zdrowia oraz władze centralne polskie czynią obecnie wysiłki celem powstrzymania zarazy na granicy państwa

Bolszewicy utrzymują w Polsce 21 pism.

Na ostatniem posiedzeniu wszechrosyjskiego komitetu wykonawczego, Łunaczerskij, przewodniczący wydziału propagandy zagranicznej podał statystykę, ile pism komunistycznych utrzymuje Moskwa za granicą.

W Niemczech sowiety subwencjonują 51 pism perjodycznych i wydawnictw, w Norwegji 28, w Anglji 26, we Włoszech 34, w Polsce 21, we Francji 16, w Czechosłowacji 16, w Jugosławji 4, w Bułgarii 13, w Szwecji 12, w Austrii 10 w Turcji 5, na Węgrzech 4, na Litwie 3, w Finlandji 4, w Hiszpanji 2, w Estonji 2, w Belgji 1 i w Ameryce 4.

Natychmiast po referacie Łunaczarskiego uchwalono wydać dalsze 5 milionów rubli złotych na propagandę zagraniczną.

Statystyka jest bardzo znamieną i posłużyć powinna naszym władzom bezpieczeństwa, jako wskazówka, że w Polsce jest 21 pism zakonspirowanych i wydawnictw, które stanowią główny ośrodek propagandy komunistycznej.

Skład bomb w Warszawie.

Onegdaj w południe w dzielnicy żydowskiej w Warszawie wykryto skład bomb i granatów w piwnicy domu Nr. 21 przy ul. Smoczej. Szczegóły wykrycia są następujące:

We wtorek przystąpili robotnicy wydziału kanalizacji i wodociągów do robót. Onegdaj od rana rozpalono ognisko w jednej z otwartych piwnic celem przetopienia w tyglu cyny.

Po wyjęciu cegieł robotnik ujrzał jakąś paczkę owiniętą w gazety przyczem na wierzchu znalazł jakiś przedmiot formy jajowatej, z którego przy poruszeniu papier odwinął się. Robotnik szybko zorientował się, że są to bomby, przeto paczki nie wyjmował, lecz wybiegł na ulicę i policję.

Z zachowaniem wszelkich środków ostrożności wyjęto z pieca paczkę, którą rozpakowano dopiero po przybyciu ogniomistrza z zakładów

Odprawiono uroczyste nabożeństwo i życie cichego miasteczka popłynęło zwykłym trybem.

Atoli przed kilku dniami do ministerjum Sztuk pięknych w Paryżu wpłynął list anonimowy donoszący, że statua Madonny z Saint Sauveur jest kopją sprytnie podstawioną przez nieuczciwego artystę, który skradł oryginał, zamiast go odrestaurować.

Niezwłocznie delegowano komisję ekspertów, która całkowicie potwierdziła nieprawdopodobną informację. Rzeźba okazała się świeżo wykonana, przyczem wszelkie szczegóły zostały skopjowane z zadziwiającą dokładnością.

Hrabia de Trevis, prezydent Towarzystwa ochrony zabytków przeszłości, zajął się odszukaniem skradzionej Madonny, Policja rozesała listy gończe za pomyslowym artystą, który zdążył ulotnić się w porę. Koledzy Lulliego z pracowni rzeźbiarskiej przy Avenue Malakoff poddani zostali przesłuchaniu.

Lulli, jak ustalono, przebywał ostatniemi czasy w Colmar w Alzacji, gdzie restaurował freski w miejscowym kościele.

Z Pompei nadechodzą dalsze szczegóły w sprawie nowych odkryć w odkopanej „ulicy zbytku“, o czem niedawno pisaliśmy. W ulicy tej odkopano w ostatnich czasach szereg wspólnych wartościowych domów, a przedewszystkiem tzw. dom łózek, casa dei letti, od wspania-

amunicyjnych w towarzystwie żandarma.

W pudełku tekturowym znaleziono owinięte w gazetę „Robotnik i „Kurier informacyjny i telegraficzny“ z 13 i 14 lutego r. b. cztery bomby systemu francuskiego zupełnie gotowe z zapalnikami i przykryte kapslami, niosące (według orzeczenia ogniomistrza) na 150 metrów, oraz dwie bomby t. zw. „zaczepekne“ tylko na 5 metrów, nadto osobno były owinięte trzy zapaliki do bomb „zaczepeknych“.

Znalezione bomby zabrano do cytadeli. Dalsza szczegółowa rewizja, przeprowadzona w całej piwnicy, nie dała pożądanego wyniku. Bomby znajdowały się tam niedawno, gdyż na kapslach i zapalnikach są ślady świeżego oliwienia.

Chłodnego mamy zimny wiosnę?

Niedoczekawszy się ciepła i promieni słonecznych w maju, całą nadzieję w tym względzie pokładaliśmy w czerwcu. I czerwiec jednak zawiódł nasze oczekiwania, a — co gorsze — według przepowiedni meteorologicznych, nie należy w najbliższej przyszłości oczekiwać zmiany na lepsze.

Według doniesień obserwatorium berlińskiego, tudzież z innych meteorologicznych powodów ochłodzenia się temperatury w czerwcu jest ta okoliczność, że w Islandji i Szkocji północnej panuje od szeregu tygodni wysokie ciśnienie, któremu zawdzięczamy nasze stałe wiatry północno — zachodnie. Wiatry te są zazwyczaj w początkach czerwca dość chłodne. Ognisko tego chłodu tkwi w olbrzymich górach lodowych, które obecnie płyną u brzegów Islandji i Grenlandji w kierunku południowym, a towarzyszą w bardzo wolnym tempie, gdyż brak im ciepłych wiatrów z Europy południowej.

Te olbrzymie lodowe ochładzają wodę w oceanie w promieniu wielu mil, a woda ze swej strony ochładza powietrze, które z pierwszej ręki otrzymujemy od wiatrów północno — zachodnich.

Zmiany temperatury, które przeżywamy obecnie, występują prawie rok rocznie o tej samej porze. Stopień ochłodzenia zależy zazwyczaj od rozmiarów tych gór wędrujących. W r. b. te masy lodowe zdają się być wyjątkowo wielkie i jeżeli nie nadejdą gorące wiatry południowe, to można oczekiwać chłódów także w lipcu, co wpłynęłoby bardzo ujemnie na wegetację roślin i zasiewów.

Niestety jednak stacje meteorologiczne nie notują żadnych objawów, któreby wskazywały na możliwość zbliżania się ciepłych wiatrów południowych. Zaznaczyć należy, że w Anglji w wielu miejscowościach spadły śniegi. Także z Czech donoszą o opadach śnieżnych.

lanych pokoi sypialnych, przesłaniami pomalowanymi tak nazwany. Podłoga w tych sypialniach jest mozaikowa. Łóżka były przymocowane za pomocą śrub do ścian. Niektóre łóżka posiadają nogi ze wspaniałej kości słoniowej. Tzw. „Trivium“ ozdobione jest wspaniałymi malowidłami ściennymi, mianowicie gigantycznymi słoniami.

Interesującą budową jest tzw. „Lorarium“, przepiękna sklepiona kaplica z białymi stiukami „Dom z krytem przejściem“ zwraca uwagę wspaniałą dekoracją pokoi i korytarzy. Sypialnia, cubiculum, ozdobiona jest amorkami. Podłoga wysadzana bajecznie kolorową mozaiką. Na ścianach widać malowidła mitycznych zwierząt. Kryte przejście musiało być używane jako piwnica, mianowicie stały tam amfory napełnione winem. Tutaj też znaleziono pięć woskowych modeli pięciu zwłok, które wykopano w ogrodzie. Dwoje młodych ludzi obejmuje się, aby się ratować przed uduszeniem. Strone schody prowadzą do eleganckiej sypialni.

Przez boczną uliczkę dochodzi się do domu myśliwskiego. Znajdowała się tutaj złota szafa i basen na deszczową wodę. W środku stał wielki trójnog i stół marmurowy. Malowidła myśliwskie przedstawiają krajobrazy i polowania na pantery, lwy i t. d.

Wszystkie wykonane przedmioty znale-

O ANGLIJSKIM TEATRZE.

Londyn, 31-go maja 1923 r.

Teatr angielski, jak wogóle prawie wszystkie teatry europejskie, przeżywa w dobie obecnej pewnego rodzaju zastój w oryginalnej twórczości. Powody tego stanu są wielorakie. Najważniejszym jest prawdopodobnie przemęczenie i wyczerpanie spowodowane wielką wojną europejską, która wycisnęła swoje przyniatające piętno na wszystkich niemal objawach życia kulturalnego Anglii.

Nieoczekiwanie szybki postęp demokracji całego społeczeństwa dzięki przemożnemu impulsowi jaki dała wojna nie pozwolił mu jeszcze opanować nagromadzonych przez wieki skarbów kultury, w rezultacie więc smak i wymagania estetyczne znacznie się obniżyły, zaś panoszący się komercjalizm teatralny koniunkturę tę odpowiednio wyzyskuje dla własnych korzyści i ekonomji pracy.

Teatr, zamiast stawiać się najważniejszym czynnikiem edukowania i uszlachetniania mas, zamienia się raczej na instytucję rozrywek i schlebiana niższym instynktom tychże. Z tej to racji wszelkiego rodzaju music — hall'e i „rewje“ cieszą się tak wielkim powodzeniem, gdyż zadawalają barbarzyńskie instynkty tłumu powierzchownymi efektami dekoracji i kostjumów jak również tanich choć zawsze aktualnych dowcipów. Aktualność jest ich bożyszczem. Nie uczą one jednak myśleć i uszlachetniać umysłu.

Zresztą każdy naród ma taki teatr na jaki zasługuje, więc można go tylko oceniać na podstawie istniejących objawów.

Sybarytyzm umysłowy wymaga obecnie sztuk nieskomplikowanych, lekko — strawnych i nieprzeciążających umysłu skomplikowanymi problemami życiowymi. W rezultacie więc roi się na scenach londyńskich od lekkich komedji, fars, sketch'ów, operetek i krotoczwil.

S. K.

Zydzi w Polsce.

Znakomity publicysta Andrzej Cholewicki porusza w Rzeczyposp. tę palącą kwestję:

Włochy, kraj ludnościowo i terytorjalnie większy od Polski, liczy 60,000 żydów. Polska, idąca obszarem i zaludnieniem po Włoszech, liczy żydów 4,800,000.

Najzjadliwszy Prusak nie mógłby wymyśleć piekielniejszego szyderstwa na Polskę wskrzeszoną.

Polska po raz drugi ratuje żydostwo od konsekwencji „golusu“ (tak się po żydowsku nazywa rozsypka Izraela). Pierwszy raz w wie-

kach średnich, gdy synów Izraela przepędzano z kraju do kraju, jak dzikie zwierzęta, nie chcąc nigdzie przyjąć na mieszkanie. Drugi raz w najnowszych czasach, gdy w Europie, która już raz widziała tułactwa Ahaswera, pomimo wszystkich rewolucji, wszystkich konstytucji, wszystkich liberalnych parlamentów, przecież dla synów Izraela brak miejsca i synowie Izraela wśród najwymyślniejszych szykan cywilizacji podusiliby się szpetnie, gdyby nie polski zawsze gościnny „Paradisus Judeorum“.

Posłuchajmy bowiem, co pieśń rzeczywistości śpiewa dalej o tych rzeczach:

Sprawiedliwość nakazuje przyznać, że kraj — potwór, Stany Zjednoczone Północnej Ameryki, któreby mogły bezmała pomieścić w sobie całą ludzkosć, wzięły na swój rachunek trochę żydów, mianowicie 4 miliony. Potem idą kraje o skromniejszych, ale jeszcze dość okazałych pozycjach: Niemcy 620,000, Węgry 500,000. Tu wsuwa się znowu pozycja polska, sensacyjna, jak atrakcja na jarmarku. Sama jedyna Warszawa liczy żydów 400,000, gdy cały kraj, Czechy, tylko 350,000 Anglja 310,000, Austrja 300,000 Kanada 170,000 Francja 160,000, Turcja 130,000 zwodnicza Palestyna tylko 100,000, Włochy 60,000, Belgja 58,000 Bułgaria 52,000 i znowu soczyste okazy polskie, bo miasta, równe, na punkcie żydostwa, krajom: Łódź 150,000, Wilno 100,000 Lwów 58,000, Lublin 58,000, Sosnowiec 57,000, Białystok 50,000 Kraków 32,000, oraz prawie wszystkie inne su to zażydzone miasta i miasteczka polskie, po których znowu kraje o uderzających, chciałoby się powiedzieć anormalnie, lub wręcz: niesprawiedliwie małej przymieszce żydowskiej, jak Szwecja 4000, Danja 4000, Norwegja 1000, Hiszpanja 1000, Portugalia 600. To kraje, które robią wrażenie, jakby przeszedł przez nie jakiś tajfun antysemityzmu, jakiś niesłychany kiszyniowski pogrom, który wygubił w nich i do niesłychanego minimum doprowadził żywioł izraelski.

Jakoż ten straszliwy pogrom — spustoszenia, owa antysemitcka trąba powietrzna, przeciągnęła istotnie przez te kraje, Przeciągnęła tylko nieco dawniej, nie lata, czy dziesiątki lat, ale setki. Tak, czy owak, dzięki programom pewną część cywilizowanej zresztą Europy zachodniej wolna jest od ciężaru utrzymywania przypadającej na nią ilości żydów, dzięki pogromom, które bestjalstwem dorównały nowoczesnym najbardziej fachowym pogromom rosyjskich, a tylko dlatego nie rażą tak uszu, wyczulonych na te zjawiska, że karty historii kryją je przemysłnie pod ogólnikową a więc mniej drastyczną nazwą „prześladowań“ religijnych, lub fanatyzmu wyznaniowego.

Był to jednak taki sam fanatyzm, jaki trupami żydowskimi zaścielał ulice Odessy i Kiszyniowa. Takusienki samusienki. I przecież to on „rozwiązywał kwestję żydowską“ w

Europie pięścią, stosem i żelazem, a nie, jak u nas, kodeksem Kazimierza Wielkiego i w nowszych czasach Wielopolskiego.

Rzeź patriotów gruzińskich.

Z Tyflisu donoszą o dokonanej tam przez gruzińską czerezwyczajną masową rzeź wybitnych antysowieckich działaczy z partji „mieszewików“. Bolszewicy w obszernym komunikacie, dopiero ogłoszonym w imieniu gruzińskiej czerezwyczajki starają się „usprawiedliwić“ tę zbrodnię.

Z komunikatu wynika, iż natychmiast po opanowaniu Gruzji przez najezdźców moskiewskich w tem „federalistycznym“ państwie utworzyła się organizacja, w skład której weszło pięć najliczniejszych organizacji przeciwsowieckich, działających w kierunku obalenia rządu znienawidzonych opryszków.

Jak twierdzi „czeka“, organizacja ta, rozgałęziona na całym terenie kraju, wyłoniła z pośród siebie komitet wykonawczy, który utrzymywał stały kontakt z „centrum gruzińskim“ za granicą (głównie w Paryżu,) dostawiała z stąd zasoby pieniężne oraz dyrektywy. Zasiągając sekretne informacje o siłach armji czerwonej, działacze organizacji rzekomo mieli udzielać tych informacji pułkownikowi angielskiemu, który obiecał skompensować tę przysługę zasiłkami pieniężnymi na rzecz spiskowców. Na czele organizacji, która stopniowo przybrała wszystkie cechy komplotu wojskowego, mieli stać generałowie Andronnikow, Simszion, Muchdielow, Tulukidze i inni.

Dążyli oni do organizowania oraz kierownictwa narodowym powstaniem, które miało wybuchnąć w razie wojny Rosji z innymi państwami lub też w czasie rozruchów wewnętrznych, mając za zadanie skutecznie oswobodzić nie Gruzji z pod jarzma bolszewickiego. Wybuch powstania został wyznaczony na 28. września r. ub., jednak „czeka“ na czas odkryła całą organizację, wnet dokonała masowych aresztowań i w ten sposób zapobiegła „nienuiknionej katastrofie“...

Postanowieniem „czeka“ na razie rozstrzelano 15 „czynnych rewolucjonistów“. Komunikat nie uważa za potrzebne podać nazwiska tych nowych ofiar krwiożerczości zbirów bolszewickich, ogranicza się jedynie wzmianką, iż wszyscy rozstrzelani, to „byli księżęta, generałowie oraz szlachta“.

Dodać należy, iż ta rzeź jest pierwszą z szeregu masowych egzekucji, które zwyrodniała gruzińska „czeka“ gotuje w powodu odkrycia tej organizacji. Nawiasem mówiąc poważnie koła gruzińskie wiedzą, iż cały ten „proces“ jest zwyczajną prowokacją władzy sowieckiej, która dąży za pomocą bezwzględного terronu „umocnić“ swe położenie w tem państwie.

ziono w dobrym stanie i wywołują w całym świecie łatwo zrozumiałe zainteresowanie.

Niezwykłą sprawę rozwodową rozstrzygał obecnie sąd w Londynie. Niejaki Jerzy Diver zaślubił przed 24 laty miss Ade Crimps. Przez dwadzieścia lat małżeństwo żyło we wzajemnej zgodzie, aż w r. 1920 mąż bez uzasadnionej do tego przyczyny, bez powodu oświadczył żonie, że pozostawia jej do wyboru, czy chce opuścić jego dom czy w nim pozostać, jednak dla niego przestaje ona z tą chwilą istnieć.

I dotrzymał słowa z wytrwałością wprost nieprawdopodobną. Przez 3 lata i dwa miesiące dzieląc z żoną wspólne mieszkanie, jadając przy wspólnym stole, nie wyrzekł do niej ani jednego wyrazu, nie wydał z siebie dźwięku.

Wszelkie usiłowania żony, żeby bodaj awanturą przerwać tę niesamowitą niemotę swego towarzysza były zupełnie bezskuteczne. Gdy mu czyniła wymówki, gdy nalegała rzucić na nią wściekłe spojrzenia, raz nawet doprowadzony do najwyższej pasji, rzucił się na nią i chciał ją zadusić, ale nie wydał przytem z siebie głosu.

Wobec tego, że żona dowiodła, że mąż odszkodowywał się za tę niemotę w domu stosunkiem miłosnym poza domem, sędzia przychylił się do jej skargi i ogłosił rozwód z przyczynienia męża, poczem w motywach wyroku

obok zdrady małżeńskiej, uznał złośliwe milczenie męża jako przewidziane prawem karygodne opuszczenie małżonki.

W każdym razie trudno rozsądzić, czy bardziej zadziwiająca była cierpliwość żony, pod danej torturze trzyletniego pożycia z dobrowolnym niemym, czy wstrwałość męża w milczeniu, które jednak ma w sobie coś tak anormalnego, że wytłumaczyć można je chyba maniakalstwem.

Jak wiadomo, wspomnienia maryarza Aleksandra Selkirka, pozostawionego w 1704 r. przez kapitana Wiliama Dampiera, znanego żeglarza, za nieposłuszeństwo na samotnej wyspie Juan Fernandez, położonej na Oceanie Spokojnym, w odległości kilkuset mil morskich od wybrzeży Chili, posłużyły pisarzowi angielskiemu, Danielowi Defoe, za tło do nieśmiertelnej powieści jego „Robinson Kruzoe“ (Crusoe), ogłoszonej po raz pierwszy w Londynie w 1719 r.

Żeglarzem, który uwolnił Selkirka z samotnej wyspy w 1709 r. był kapitan okrętu „Duke“, Woode Rogers. Kapitan Rogers wspominał też o tem zdarzeniu w swej „Podróży dookoła świata od 1708 do 1711 r.“

Obecnie jednak dziennik holenderski „Nieuws van den Dag voor Ned. Indie“ donosi, że pierwsza wzmianka o przygodach Sel-

kirka ogłoszona była znacznie wcześniej, archiwista bowiem Indji holenderskich, E. O. Goode — Molsbergen, wertując niedawno „Rejestr dzienny kastelu Batawji z 1710 r.“ znalazł tam notatkę o podróży dwóch okrętów angielskich „Duke“ i „Duchess“, pod wodzą kapitanów Woode Rogersa i Stevensa Courtneya, a w niej taką wzmiankę:

„Byliśmy w położeniu niebezpiecznym i zapewne musieliśmy stracić więcej ludzi, gdyby nie to, że dnia 31 stycznia 1709 r., dotarliśmy w sam czas do wyspy Juan Fernandez, gdzie znacznie odpoczeliliśmy po zinnach. Pozostaliśmy tam do 13 lutego. Na wyspie znaleźliśmy niejakiemu Aleksandra Salerigha (Selkirka), szkota, który pozostawiony tam był przez kapitana Dampiera podczas ostatniej jego podróży i żył w ciągu czterech lat i czterech miesięcy, bez jakiegokolwiek styczności z ludźmi, tylko z dzikimi kozami i swoim kotem. Żaden europejczyk nie zawitał przez cały ten czas na wyspę. Salerigh miał zamiar raczej pozabawić się życia, gdyby nie był uratowany przez swych rodaków, niż oddać się w ręce hiszpanów“.

Ciekawym jest przytem szcześć, że kapitan Dampier, który pozostawił był Selkirka na samotnej wyspie, znajdował się też w charakterze pilota na okręcie „Duke“, który uratował wygnana.

KRONIKA

Nowe opłaty od świadectw przemysłowych.

— Kalendarzyk.

Niedziela dnia 10 czerwca Małgorzaty Kr.
Wschód słońca o. 4 m. 20
Zachód g. 8 m. 48

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 63)

„Akademia poezji greckiej“ po pol.

„Wiera Mircewa“ wieczorem.

Teatr Scela (Cegielniana 18)

„Bajadera“

Filharmonja (Dzielnia 20)

„Luna“ (Przejazd 1)

„Młodość“

„Casino“ (Piotrkowska 87)

„Takie to już są te kobiety“

„Odeon“ (Przejazd 2)

III seria „Wśród małych“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„W zaklętym domu“

Miejska Biblioteka Publicz (An drzeja 14)

otwarta codziennie od 3—9 wiecz.

Muzeum Nauki i Sztuki (Piotrkowska 91)

Prace artystyczne S. Grodzieńskiego i akwa

rele B. Korzańskiego.

Od 31 | V — 17 | VI włącznie między 3—8 wiecz

Kalendarzyk historyczny.

1794 — Kościuszkowy wyjazd ordynans z hasłem:

Wolność, Równość i niepodległość,

1815 — Zakończenie kongresu wiedeńskiego.

Wiadomości kościelne

— Procesja niedzielna.

W niedzielę 10 bm. odbędzie się po raz pierwszy, w Łodzi procesja ku czci Najśw. Serca P. Jezusa, która wyruszy o godz. 6 po poł. z Kościoła Wnieb. N. M. P., prowadzona przez J. Eks. ks. Biskupa na rynek Bałucki, tam przed ołtarzem ustawionym ofiarowanie się Serca P. J. Kazanie i suplikacje i znow z powrotem do Kościoła Najśw. M. P.

Wiadomości bieżące

— Cukier dla Łodzi.

(bip) Mimo protestu i memoriału, przydział cukru dla Łodzi jak i dla innych miast nie został powiększony. Obecnie otrzymuje cukru mniej, niż podczas okresów kartkowych.

Rząd zezwolił cukrownikom na przechowanie w cukrowniach na wolny pasek Łódź otrzyma jedynie 150 tonn cukru, który nadejdzie z końcem przyszłego tygodnia. Również ceny cukru zostaną podniesione, wobec podwyższenia tego artykułu w cukrowniach.

— Cennik produktów w sklepach miejskich.

(bip) Obecnie sklepy miejskie sprzedają artykuły codziennej potrzeby według następującego cennika za 1 kg. w detalu:

Herbata (luzem) — 60000 mk. herbata Ceylonska w paczkach Nr. 100 — 58000 mk. Nr. 102 — 80000 mk. Nr. 103 — 90,000 mk., kawa palona — 25000 mk, kawa zbożowa — 26000 mk. kakao Van Houton'a — 27000 mk. mąka pszenna amerykańska — 4000 mk. żytnia 70 proc. — 2300 mk, kartoflana — 300 mk. owsianka „Knorra“ paczka jedna czwarta — 18000 mk. cykorja Bohma — 4200 mk. ryż — 4600 mk. groch „Viktorja“ — 3500 mk. kasza manna — 5200, kasza tatarszana palona — 3400 mk. Kasza orkiszowa — 2300 mk. pęczak — 2100 mk. szmalce amerykański 19500 mk. sól warzonka — 1800 sól mielona — I gat. 1600 mk. II gat 1200 mk. sól kruchowa — 12500 mk. soda — 200 mk. mak — 4850 mk. pieprz — 15 tys. mk. powidła sliwkowe — 6600 mk. marmolada — 3500 mk. świece stearynowe — 12700 mk. parafinowe — 5000 mk. zapalki pudełko — 280 mk. mydło Schichta — 3100 mk. kawałek wiegel gruby kostka I i II gat. 100 kg. — 32000 orzech I gat. 100 kg. 28000 mk II gat. 27,000 mk. pospółka — 24000 mk. miaz — 18500 mk. drzewo rąbane — 25000 mk. nierąbane — 22000 mk.

— Kurs metodyczny dla nauczycieli.

(bip) Zarząd kursów dokształcających urzędują w dniach od 15 do 22 czerwca włącznie w sali rady miejskiej kurs metodyczny dla na-

(pap) Ceny świadectw przemysłowych na rok 1923 bez dodatków na rzecz związków samorządowych, tudzież szkół zawodowych, wynoszą na przedsiębiorstwa przemysłowe w miejscowościach klasy I, do której zaliczona jest i Łódź, kategoria I — mk. 15 milionów, kategoria II — 10 milionów, kat. III — 5 milionów kat. IV 1,500000 mk. kat. V — 500,000 mk. kat. VI — 250000 mk, kat. VII — 120,000 mk. kat. VIII — 50,000 mk.

Na przedsiębiorstwa handlowe: kat. I mk. 5 milionów, kat. II — 1,250000 mk. kat. III — 250000 mk., kat IV — 100000 mk, kat. V-a

Obecnie w najbliższych dniach ukaże się obwieszczenie, dotyczące podatku przemysłowego.

Podatek ten dotyczy następujących kategorii handlowych:

1) Co do każdego oddzielnego zakładu handlowego, zaliczonego do kategorii I i II przedsiębiorstw handlowych.

2) Co do każdego oddzielnego zakładu przemysłowego, zaliczonego do pierwszych pięciu kategorii i przedsiębiorstw przemysłowych.

3) Co do każdego zajęcia przemysłowego, zaliczonego w taryfie do kategorii I i II (a i b) zajęć przemysłowych.

4) Co do każdego samodzielnego wolnego zajęcia zawodowego.

Wymienione kategorie, względnie oso-

— 200,000 mk., kat. V-b — 60,000 mk.

Dodatki obliczane będą: a) na rzecz związków samorządowych w wysokości 25 procent świadectw przemysłowych, b) na rzecz szkół zawodowych w wysokości 25 procent świadectw przemysłowych, kart rejestracyjnych.

Na zasadzie powyższych dopłat do świadectw przemysłowych wszyscy płatnicy winni w ciągu 45 dni po ogłoszeniu w „Dzienniku Ustaw“ zgłosić się w kasie skarbowej, przedstawiając nabyte na rok 1923 świadectwa przemysłowe, celem obliczenia i wpłacenia przypadającej podwyżki.

by zainteresowane, winny złożyć w terminie od 1 lipca do 1 sierpnia b. r. zeznania o obrocie, osiągnięte w ciągu I półrocza kalendarzowego roku bieżącego. Zeznania o obrocie mają być składane we właściwych urzędach skarbowych, podatków i opłat skarbowych. Kto nie złoży zeznania o obrocie w terminie wyżej oznaczonym, lub kto przedstawi w zeznaniu o obrocie niezupełne dane, ulegnie karze grzywny od 100.000 mk. do 3 milionów mk., kto zaś poda fałszywe wiadomości ulegnie karze od dwukrotnej do dwudziestokrotnej sumy niewymierzonego lub uszczuplonego podatku, lub pozbawieniem wolności do 3-ech miesięcy.

Podatek ma być uiszczony w trzech równych ratach, a mianowicie: 15 października, 10 listopada i 10 grudnia 1923 r.

Krwawy napad bandycki.

(pap) Wczoraj o 7.40 wiecz. do mieszki Konstancji Bednarek posiad. na ul. Milszej 19 sklep wpadło 2 nieznanymi drabów, którzy sklep i wejście pozamykali zaciągnęli ją do sąsiedniego pokoju związali jej nogi i pod groźbą noża usiłowali wymusić pieniądze. Na krzyk jej bandyta uderzył ją 2 razy nożem i zadał jej 2 ciężkie rany cięte i jedną

łuczoną, na krzyk ten przyszedł Kazimierz Obuchowski kuzyn jej który oknem zobaczył ciotkę swoją leżącą na otomanie w kałuży krwi a obok niej mężczyznę z nożem w ręku. Zaczął wzywać pomocy i jednego z bandytów ujęto. Jestto Piotr Bieganowski, Karolewska 34. Zrabowano podobno około miliona marek.

uczycieli kursów dokształcających.

Wykładać będą przedstawiciele centralnego biura kursów dla dorosłych panie Szymanowska i Stattlerówna.

Wykłady rozpoczynają się będą punktualnie o godz. 6-ej wiecz. i obejmą metodykę nauczania języka polskiego i arytmetyki na wszystkich poziomach kursu, oraz lekcje wzorowe.

Prawo do uczeszczenia na kursa mają wszyscy nauczyciele kursów dokształcających z obowiązkiem wpisywania się na listę obecności.

— Z kursów dokształcających.

(bip) Zarząd kursów dokształcających wymówił wszystkim pracownikom swoim pracę z dniem 1 sierpnia, ponieważ przystępuje do kompletowania nowego zespołu nauczycielskiego.

Zyczący sobie pracować w przyszłym roku szkolnym, z pośród osób, które już pracowały w roku bieżącym winni składać podania do zarządu kursów do dnia 18 czerwca. Podania od nowych kandydat. przyjmowane będą dopiero od połowy sierpnia.

— Zakończenie kursu instruktorskiego w szkole policyjnej.

(pap) W dniu wczorajszym odbyło się zakończenie kursu instruktorskiego w szkole policyjnej przy Komendzie Okręgowej P. P. w Łodzi.

O godz. 9.30 rano uczestnicy kursu w obecności przedstawicieli władz, prokuratorji i t. d. udali się na uroczyste nabożeństwo, połączone z kazaniem, do katedry.

Po nabożeństwie odbyły się w koszarach szkolnych przy ul. Katnej Nr. 9 popisy absolwentów kursu z dziedziny musztry kabinowej, władania szablą, szermierki, chwytów samoobronne, ćwiczenia wolne i t. p., gdzie obecni mieli sposobność raz jeszcze podziwiać sprawność i wyszkolenie uczestników kursu.

Wykazane postępy frekwentantów

kursu, których tym razem było 63, dzięki opiece, jaką rozłącza komenda okręgowa P. P. w Łodzi nad szkołami jej podległymi, jak i gorliwej pracy i oddaniu się włożonym nań obowiązkom, komendanta szkoły, p. komisarza Danczuka dają pełną gwarancję, że absolwenci ci nabyte w szkole wiadomości zużytkują z pożytkiem dla dobra kraju i bezpieczeństwa publicznego.

Zdaniem kursu było w pierwszym rzędzie uzupełnienie wiadomości z dziedziny policyjnej, jak i zapoznanie się z nowymi instrukcjami i ustawami, wydanymi ostatnio w tym kierunku.

W zastępstwie komendanta okręgowego P. P. w uroczystości tej wziął udział p. nadkomisarz Żółtaszek, komendant policji m. Łodzi p. inspektor Roszkowski, nadkomisarz Weinkranz, dr. Raczyński, prokurator Krychowski, i inni.

Po popisach komendant szkoły p. Dańczuk wraz z uczestnikami kursu podejmowali gości skromnym obiadem, gdzie na milej pogawędce spędzono dłuższy czas.

Wypadki i kradzieże

— Owoce miłości w „Źródliku“.

(pap) Przechodzący przez park „Źródlika“ Sobierczyński Stanisław, zam. przy ul. Zawiszy Nr. 8 znalazł trup noworodka. Po spisaniu protokołu, trupa przesłano do prosekutorjum miejskiego.

— Jak Wielgus okradł Lochę i dostał się do lochu więziennego.

(pap) (p-p) Posterunkowy IV Kom. P. P. m. Łodzi, przechodząc ul. Konstantynowską zauważył zdawna poszukiwanego za kradzież Wielgusa J, zam. przy ul. Drewnowskiej Nr. 83, który w swoim czasie okradł Lochę Jana. Wraz z protokołem przesłano go do urzędu śledczego.

Teatr i sztuka

Teatr Miejski.

Dzisiaj w niedzielę o godz. 3 pp. po raz ostatni wielka akademja poezji greckiej.

Wieczorem „Wiera Mircewa“ która stale wypełnia widownię teatru. W głównych rolach pp. Barwińska, Barwiński, Snay, Łapińska, Wojciechowski, Dębicz i Orlicz znajdują pole do popisu Próby z „Djabłogo synka“ Shawa w pełnym toku, wczoraj rozpoczęły się próby z „Bębna“ J. Vebera i H. Gorsse oboma sztuki reżyseruje Janusz Sarnecki.

Wieczór Uczniowski Konserwatorium Muz. H. Kłiejskiej.

Dzisiaj t. j. w niedzielę w lokalu Towarzystwa Miłośników Muzyki Traugutta 1 o godz. 6 wieczorem odbędzie się II Wieczór Uczniowski Konserwatorium Muz.

Program wypełnią uczniowie i uczennice klasy gry fortepianowej prof. Turczyńskiego, śpiewu solowego prof. Comte - Wilgockiej i gry skrzypcowej prof. Dzierżanowskiego i Wiesenberga.

Bilety do nabycia przy kasie. 951

Podziękowanie.

Zarząd Polskiego Czerwonego Krzyża, Oddziału w Łodzi podaje do wiadomości, iż czysty dochód z „Tygodnia Czerwonego Krzyża“ wyniósł dotychczas Mk. 200.000.000 (dwieście milionów marek).

Jednocześnie Zarząd P. C. K. składa serdeczne podziękowanie p. wojewodzie Rembowskiemu za protektorat nad „Tygodniem“, niestrudzonemu Komitetowi Dochodów Niestałych z p. Wacławem Stepowskim na czele za zorganizowanie „Tygodnia“ oraz wszystkim, którzy bądź współpracą, bądź ofarami, bądź wzięciem udziału w zabawach przyczynili się do wspaniałego rezultatu zbiórki.

Specjalną wdzięczność wyraża Zarząd Stowarzyszeniu Handlowców Polskich, Stowarz. Pracowników Sądowych, Pracownikom Kolei Elektr. Łódzk., T-wu im. Moniuszki, Stowarz. im. Słowackiego, T-wu „Sokol“, „Lutni“, Chórowi przy Kościele św. Kazimierza, T-wu im. Szopena, T-wu „Jutrzenka“, „Orle“, Łódzkiemu Klub. Sport., Drużynie Piłki Nożnej przy Stowarz. Elektro-techników za współudział w organizacji zabaw ogrodowych, komitetowi Loterii Fantowej i tym wszystkim, którzy fanty ofiarowali, paniom i panom za zorganizowanie Jarmarku Tanecznego, właścicielowi „Tivoli“ za ogród na Jarmark, Związkowi Harcerstwa Polskiego za werbowanie „członków, p. Rychterowi, kierownikowi Wydziału Podatkowego, za wydatną pomoc w propagandzie, kinom za odsetki w „Tygodniu“ paniom z p. I. Petlerową na czele za zbieranie ofiar na listy wśród przemysłowców i za wodów wolnych, oraz hojnym ofiarodawcom, kwestarzom i kwestarkom na ulicach i w lokalach zamkniętych, Policji Państwowej za zorganizowanie zbiórki ofiar przez właścicieli domów, właścicielom domów za zbieranie tych ofiar, prasie za chętne umieszczenie wzmianek, i wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób poparli zabiegi Komitetu o przysporzenie funduszy instytucji.

Szczegółowe sprawozdanie kasowe zostanie ogłoszone po dokonaniu pozostałych wpłat.

Przewodnicząca Oddziału Łódzkiego Polskiego Czerwonego Krzyża

(—) Helena Rossmannówna.

Wielki Tydzień harcerski.

Dnie 17 — 23 VI będą „Wielkim Tygodniem Harcerskim“ w całej Polsce, a projekt ten budzący wszędzie wiele zainteresowania, znalazł i w naszym mieście mocny oddźwięk. Szeręg osób i instytucji obiecało daleko idące poparcie.

I tak, pomijając życzliwe stanowisko p. Wojewody i magistratu kina zobowiązały się do dobrowolnego opodatkowania, artyści sceny do kilku przedstawień o charakterze kabarerowym. Zebrana wczoraj sekcja propagandy specjalnego komitetu debatowała nad sprawami znacząca, reklamy, urządzania zabaw parkowych i innych sposobach, mogących przyspo-

Obozy letnie dla młodzieży i stowarzyszeń wojskowo - wychowawczych.

(pap) Staraniem D. O. K. Łódź zostaną uruchomione z dniem 1 lipca b. r. obozy letnie przysposobienia wojskowego, w których znajdzie pomieszczenie 850 uczestników. W obozach tych zostaną zorganizowane oddzielne obozy dla uczniów szkół średnich, oddzielne zaś dla każdego ze stowarzyszeń wojskowo - wychowawczych: Związku harcerstwa polskiego, „Sokola“ i Związku Strzeleckiego.

W dniach 27-29 maja b. r. bawiła w Potrkowie Trybunalskim i okolicach, w celu wyboru miejsc na obozy, komisja, złożona z 6 osób, wojskowych i profesorów szkół średnich, pod przewodnictwem mjr. p. d. Szt. Gener. Wawalyskiego, szefa oddziału III sztabu D. O. K. Nr. IV i dr. Bogusław

rzyć dochodu tej tak pięknej i szlachetnej organizacji, jakim jest związek Harcerstwa Polskiego“.

Komunikat.

W Retkini w ogrodzie Wawrzyńca Duraja w dniu 10 VI 1923 r. Straż ogniowa Ochotnicza urządza zabawę ogrodową na zasilenie funduszu teje straży. Przewodząc będzie orkiestra miejscowej Straży Ogn. Ochotniczej. 942

Z Akademickiego Koła Łódzian.

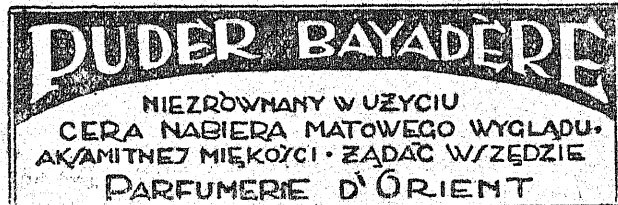
Zawiadamia się koleżanki i kolegów, iż w dniu dzisiejszym odbędzie się kilkogodzinna wycieczka w okolice Łodzi. Punkt zborny: lokal Tow. Krajoznawczego, Al. Kościuszki 17, punktualnie o godz. 3 i pół. pp.

Podziękowanie.

Panu, który w dniu 9 czerwca rb. beżmiennie złożył mkp. 1,300,000 (jeden milion trzysta tysięcy) na budowę „Domu Inwalidzkiego“ składa tą drogą serdeczne podziękowanie. Zarząd Pow. Koła Związku Inwalidów Wojennych Rzeczyposp. Polskiej w Łodzi. (966)

Z życia narodowego.

Dyrekcja Okr. T-wa rozwoju życia narodowego w Polsce „Rozwój“ na Województwo Łódzkie poszukuje inteligentnego społecznego działacza za dobrym wynagrodzeniem. Szczegółowe oferty własnoręczne ze streszczeniem swojego curriculum vitae, załączeniem świadectw, oraz podaniem referencji składać do Dyrekcji Okręgowej T-wa „Rozwój“ w Łodzi, Podleśna Nr. 4. 6305—3.

„Szopka“.

Nr. 25 „Szopki“ zawiera wśród bogatej treści następujące ilustracje:

Prasa stołeczna — B. Biedrzyckiego Opozycja — Z. Skwirczyńskiego. Co on będzie robił w dymisji — Z. Skwirczyńskiego. Na wysiedzach — Cyryna Dogiel. Angielska sobota — Cyryna Dogiel. Bombiści — B. Kolińskiego.

„Myśl Narodowa“

Nr. 25 „Myśli Narodowe“ zawiera następującą treść:

Nowa Italia — Jan Zamorski. Roman Dmowski o kwestji żydowskiej Wysysanie państwa. Mądry p. Wróbel. Zagłębienie Saryego — Clemons. Częstochowa Jaczejka Ottona Kuczewskiego. St. nistała Wyspiańskiego satyra na Hofratha Linarego Rosnera r. 1902 Gdańsk polski czy pruski? — Adolf Nowaczyński. Jan Popławski o Gdańsku. Hindeburg o Gdańsku. H. Moltke o Gdańsku. Manchester Guardian o Gdańsku i Dmowski. Pichon o Gdańsku. Z przepisów cenzury praskiej.

Ofiary.

N. inwalidów wojennych.

Nr. 681 Nieprzyjęte za oderwanie od pracy, od świadka W. Erecińskiego 5,000
Nr. 684 Zebrane w towarzystwie przez p. X 63,000

skiego, wizytatora higieny Kuratorjum szkolnego okręgu łódzkiego.

Komisja ta dokonała wyboru terenów w okolicach Sulejowa w lasach państwowych nad rzeką Pilicą, na odcinku jej między dopływami Czarną i Łuciążą. Tereny te niezwykle malownicze, ze względu na swą falistość i położenie wśród lasów, na wysokich brzegach rzek, suche zdrowe i obfitujące w liczne zabytki historyczne dają pełną gwarancję, że młodzież znajdzie w nich prawdziwe wytchnienie po całorocznej pracy i nabierze teżyżny fizycznej.

W Sulejowie zawiązało się już wśród miejscowego społeczeństwa „Koło przyjaciół obozów letnich“, które obejmie opiekę nad uczestnikami.

Na Czerwony Krzyż.

Nr. 679 Antoni Wieczorek jako kara mk. 25,000
„ 685 p. „R. J.“ mk. 25,000

Na Komitet obrony przeciwgazowej.

Nr. 685 P. Wiktoria Szalczewska w sprawie K. 3524 | 23 r. 5,000

Na instytut przeciwgazowy.

Nr. 680 Zarząd Telefonów Łódzkich, za uszkodzenie sieci telefonicznej 30,000

Na Jasną Górę.

Nr. 682 Rodzina Aug. Kerperta, w myśl odezwy ks. przeora Markiewicza 15,000

Gielda warszawska, z dnia 9 b. m.

Dol. St. Zjedn. 71500 | Marki niem. 0,81 0,78

Czeki i wpłaty

Belgia	3975	Londyn	524000
Berlin	078	Nowy Jork	71500
Gdańsk	078	Paryż	4825
Praga	2140	Wiedeń	0,87

Akcje

Bank Dyskontowy	270000		
„ Hanalowy	510000		
„ Dla handlu i przem.	77500		
„ Kredytowy Warszawski	80000		
„ Przemysłowców łwowskich	18000		
„ Związku Spółek Zarobk.	142500		
Kijewski	130000	Starachowice	292500
Wilt	19500	Pocisk	47000
Częstocice	580000	Parowozy	120000
Cukier	800000	Zyrardów	5700000
Firley	78000	Borkowski	53500
Drzewo	18000	Zawiercie	
Węgiel	175000	Jabłkowsy	22000
Cegielski	55000	Zegluga	27500
Lilpop	64000	Habersbach	117500
Ostrowiec	325000	Nafta	32000
Karasiński		Nobel	133000
Zieliński		Gosławice,	210000
Rudzki	90000		

Teatr letni SCALA w ogrodzie.

20 pierwszorzędných atrakcji.

Dzisiaj i codziennie

Program № 2. 680s1

Teatr „Scala“

Niedziela, o godz. 8.30 wiecz.

Pożegnalne przedstawienie

Krak. Operetki „Nowości“

„BAJADERA“

Drukarnia
„ROZWOJ”
Łódź, Al. Kościuszki 41.

Przyjmuje wszelkie roboty
wchodzące w zakres
drukarnstwa.

LECZNICA CHOROBY ZĘBÓW
LEKARZA-DENTYSTY H. PRUSS
145. Piotrkowska 145.
za plombowanie, oraz wprawianie zębów
opłata podług taksy. 892k

Lecznica Lekarzy specjalistów
Piotrkowska 17, (drugie podwórze)
przyjmuje chorych we wszystkich specjalnościach
porada 7000 mk. — od 9 ej do 5 ej po p. 6226s40

Cement,
Wapno sulejawskie,
Gips,
Tektura smół.
Smola,
Masa sklejana

Rósicki,
Kawecki i S-ka
Brzejazd 21,
telefon 7-70. 5526b

Drobne ogłoszenia

Kupno i sprzedaż:

AI AI AI K kupuje meble, dywany, futra, garderobę, maszyny do szycia, płacę najlepiej. Łątnik, Benedykta 25, parter, m. 15. 5685-17

AI AI K kupuje meble, dywany, futra, maszyny do szycia. Wajurajch, Bededykta 25, m. 1. 5685-17

Kupuję 914
placę 200 proc. drożej za brylanty, złoto, srebro i biżuterję — zęby sztuczne, garderobę i szale czarne, Zachodnia 32 naprzeciw lombardu i p. L. Milich.

Torebki, etamina
pończochy, galanterja męska

na raty.
R. Grabowiecki
Dzielna 2. 6284b

AA Meble sypialne, stołowe szafy, łóżka, stoły, krzesła, otomany, kozetki, krzesła, wiedeńskie stoły oraz inne sprzedaje Przechodzielec Piotrkowska 108 6252-0

A! Na raty! Każda rodzina wie, że kupując wino, że najtaniej kupuje się u Rubaszki. Tylko 60,000 mtr. jedwabnej trykotiny, frotte. Kilińskiego 40. 3745-5

Stołowy, sypialka biała oraz różne meble do sprzedania tania. Piotrkowska 261 - 4, II piętro, front. 3957-5

Nowe, wolne koło (Torpedo) do sprzedania. Cegielniana 59, Herman Jeske. 3721-1

Krzesła, leżankę, łóżko żelazne, materace sprzedam. Przejazd 24, m. 1. 3744-5

Sprzedam szafę, bielizniarkę, łóżka, materace, stół, 6 krzesła, leżankę. Piotrkowska 152-9. 3720-1

Orkiestron do sprzedania tania. Byle zaraz. Ul. Włazna 35, m. 1. 3715-2

Sprzedam wózek dziecienny i rower z wolnym kołem niedrogo. Pańska 5. m. 5 3709-1

Sprzedam sklep rzeźniczy z całym urządzeniem w dobrym punkcie. Wiadomość Herbaciarnia „Rola” ul. Cementarna róg Ogrodowej 3703-2

2 wille do sprzedania z ogrodami i lasem przy Zgierzu Biuro „Pośrednik” Zgierz Parczewska 3 3706-2

Garnitur marynarkowy, palto letnie, na wysokiego mężczyznę, nie noszone, kilka resztek na ubranie sprzedam. Radwańska 41, m. 29. 3668-1

Sprzedam zaraz wózek ręczny czterokołowy, gramofon z płytami, skrzypce połówki. Brzezińska 42, m. 36, III piętro. 3673-1

Rolmaga do sprzedania parokonna w dobrym stanie. Składowa 18. 3683-1

Sprzedam otomanke. Rzgowska 27, III p. m. 19. 3680-1

Mandolę włoską sprzedam zaraz. Orla 12, m. 21. 3687-1

Motocykl jedno cylindrowy N. S. U. tania do sprzedania. Gdańska 108, m. 8. 3692-2

Kupię kolonję z dobrą ziemię do 50 milionów Oferty do „Rozwoju” pod „Kupię”. 3691-1

Wannę do kąpielii kupię. Oferty z ceną do „Rozwoju” sub „I. L.” 3694-1

Sprzedam rower, wolne koło. Ulica Ludwiki 33/35, m. 11. 3597-1

Sprzedam dwa place za 6 milij przy ul. Łąglewskiej. Wiadomość: Rzgowska 32, sklep rzeźniczy. 3640-5

Gospodarstwo 6 morgowe w okolicy Zgierza do sprzedania. Byle zaraz. Biuro „Pośrednik” Zgierz, Parczewska 3. 3705-2

Okazyjnie do sprzedania różne meble z 2 pokoi Gdańska 4 m. 17 3704-2

Gospodarstwo 17 morgowe w okolicy Strykowa przy szosie do sprzedania. Byle zaraz. Biuro „Pośrednik” Zgierz Parczewska 3. 3707-2

2 rowery do sprzedania zaraz Lipowa Nr. 3 II p. Białek 3718-1

Sprzedam sklep. Rzgowska 37. 3716-2

2 pary łóżek z szafkami do sprzedania. Wiadomość: Łódź Kątna 17, szkoła Boracki. 3711-1

Do sprzedania motor firmy Perkan, ropowy, 16 HP. Elektrownia — Tuszyń. 3724-1

2 place do sprzedania razem 80x30 w Nowych Choinach przy leżnicy. Wiadomość: Ul. Napierkowski 27, m. 25. 3747-2

Kupię plac lub domek z placem w Łodzi. Oferty z oznaczeniem ceny składać w administracji pod „E. L. 100.” 3730-3

Sklep spożywczy z mieszkaniem do sprzedania Radwańska 55. 3723-2

Rower z powodu wyjazdu okazyjnie sprzedam Cegielniana 66, m. 16. 3728-2

Różne:

Akuszerka Pipikowa przyjmuje. panie przyjezdne i miejscowe. Piotrkowska 132 - 14. 2360-13

Poszukuję pokoju z kuchnią, względnie 1 pokoju dużego, reperacje przyjmę na siebie. Warunki od umowy. Oferty do „Rozwoju” pod „Lpice”. 3682-3

Urządnik Państwowy przyjmie administrację domu. Oferty w adm. min. pisma pod „Urządnik”. 3681-3

Biuro Prósb, R. Walczyński, D. Piotrkowska 90. Prósbę do Sądu, do władz administracyjnych, wojskowości, apelacje, re kursy i t. p. opracowania. 3647-6

Poszukuję pokoju za lekcję muzyki fortepianowej. Wiadomość: Szkolna 12, m. 1. do 11-ej rano. 3675-2

Wypuszczę mieszkanie z ogródkiem na stokach. Wiadomość: ul. Kaliska 15, w sklepie. 3693-1

Potrzebne do magazynu 2 dziewczynki praktykantki z dobremi rekomendacjami do firmy S. Biełkowski, Piotrkowska 55. 3690-1

Krawcowa potrzebna do szycia bielizny. Konstanyowska 5, Biały Bar. 3695-1

Potrzebna ekspedjentka i służąca. Piotrkowska 142 Cukiernia 3699-2

Pokoik poszukiwany dla kawaliera na stałym stanowisku przy inteligentnej rodzinie. Najchętniej w wdowczki. Dyskrecja. Warunki od umowy. Oferty do „Rozwoju” pod „Prowincja”. 3701-1

Krawcowa poszukuje posady do dzieci, jako gospodini u samotnej osoby. Może być na wieś. Oferty sub „M. M.” 3709-1

Potrzebny uczeń do praktyki do zakładu fryzjerskiego. Ul. Przędzalniana 95. 3726-1

Kawaler, lat 44, poszukuje towarzyski życia. Panienci zamożniejsze raczą taskawie się zgłosić: Kilińskiego 187, M. Renczelewski, zegarmistrz. 3722-9

Za wypożyczenie 6 milionów zam pokój umeblowany w okolicy Górnego Rynku tylko pojedynczym osobom. Oferty do Rozwoju dla „R. K.” 3714-1

Służąca potrzebna zaraz. Ul. Benedykta 41, m. 2. 3738-2

Potrzebna służąca do wszystkich. Cegielniana 86, III p. Wolczaska. 3739-2

PRUNELKI wykwalifikowanej roboty oraz dział obuwia dzieciennego fokspot poleca firma „Bobo” Nawrot Nr 7 w podwórzu. 3702-5

Potrzebna zdolna krawcowa wiadomość Rzgowska Nr. 37 3717-1

Potrzebny goniec w wieku lat 17, umiejący dobrze czytać i pisać. Wiadomość w „Rozwoju” od 9-10 rano. 3731-3

Potrzebna chemiczarka i prasowaczka. Kilińskiego 49, (pralnia). 3741-5

Przyjmę posadę pisarza podwórzowego na ordynarję, od 1 lipca b. r. Teofil Michel, Dłutów, poczta Pabjanice. 3729-5

Potrzebna jest kucharka do restauracji. Ul. Kilińskiego 115. 3731-1

Potrzebna zaraz służąca do wszystkiego. Kilińskiego 123 - 5, I piętro, front. 3737-2

Pokój z kuchnią i przedpokój przy Górnym Rynku, zamienię na także około Radwańskiej. Oferty do adm. „Rozwoju” pod „Radwańska.” 3732-4

Pianino Seilera wynajmę za wypożyczenie kilku milionów. Wiadomość: Andrzeja 2, „Polhandel”, sklep. 3733-2

Potrzebni polierzy studniarscy. Ogrodowa 58, a R. Hofmana. 3735-2

Kucharka-gospodini potrzebna zaraz. Zoner, Radogoszcz, Szosa Zgierska 67. 3740-2

Potrzebny czeladnik szewski, zdolny, na targową starą robotę. Spacerowa 17, Bałuty. 3742-2

Pokoju umeblowanego lub bez mebli, poszukuje kawaler. Cena obojętna. Of. sub „Chemi” do „Rozwoju”. 3745-2

Potrzebna zupełnie zdolna panina do szycia. Piotrkowska 154, szkoła krojoja. 3746-1

Pracownia sukien, szlaczek i matinek oraz dzieciennych ubiorów po cenach przystępnych. Piwarska, Aleje Kościuski 26, m. 21. 3748-3

Potrzebny zdolny czeladnik szewski. Gubernatorska 32, Wacław Gąsiorowski, II piętro. 3750-1

Potrzebna młoda uczciwa służąca. Ul. Benedykta 22, Zdrojewski. 3749-3

Sandaly Polusa wykwalifikowanej roboty trepy Ks. Kneipa poleca „Bobo” Nawrot Nr. 7 w podwórzu. 3700-2

Zagubione dokumenty

Krysiak Ewa zagubiła tymczasowe zaświadczenie od paszportu, wydane w gm. Mała Charlipia. 3689-1

Brzeziński Antoni zagubił kartę zwolnienia wydaną w Turku. 3674-1

Zagubiono paszport niemiecki wydany w Łodzi, na imię Antoniny Białkowskiej. 3677-1

Niemczycki Leon zagubił tymczasowe zaświadczenie demobilizacji, wyd. w P. K. U. w Ostrowcu. 3712-1

Witosławski Józef zgubił dowód osobisty, wydany w gminie Poddebicach. 3734-3

Herc Leon zagubił książeczkę wojskową, wydaną w P. K. U. w Łodzi i kartę demobilizacyjną, wydaną przez 4 p. Sap. w Sandomierzu. 3736-3

Cena ogłoszeń przed tekstem i w tekście 1000 mk., za tekstem 800 mk., zwyczajnie 400 mk., wśród drobnych 700 mk nekrologi 800 mk., komunikaty 800 mk., za wiersz milimetrów lub jego miejsce. Inne ogłoszenia berterminowe 100 mk. za wyraz, duża litery 1900 mk. dla poszukujących pracy 80 mk., najniższa ogłoszenie 1000 mk. Ogłoszenia zamieszczone 50 proc. drożej. Zagrano nie ma 10 proc. Stronka przedtekstem dla ogłoszeń podzielona na 8 łany, za tekstem 1000 mk. Artykuły bez oznaczone honorarium uważa redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmują się do godz. 6-ej, pozostają do p. Łoża w Pabjanicach u p. Zatorskiej ul. Zamkowa. Fabelkowe i fantazyjne 50 proc. drożej.

Wydawca: Jan S. Czajewski, ul. Czajewskiego

Kino „Uranja”

Cegielniana 34.

Dziś i dni następnych!

„CUD NAD WISŁĄ”

Obraz wojenny. Wielka bitwa pod Radzyminem. Śmierć ks. Skorupki, — Bolszewicy pod Warszawą. Zwycięstwo polskiej armji i t. p. —

Początek w niedzielę o godz. 1-ej, w pozostałe dni o godz. 3-ej. (6511b) Dla dzieci i młodzieży na pierwsze przedstawienie ceny zniżone.

Wielka sensacja!

Kino „Uranja”

Cegielniana 34.

Pneumatyki

„Goodrich Corde” nadeszły

Biuro Agenturowe „MOBILE” właśc. (650gb) Wł. Sieradzki Łódź, Juljusza 4.

Czego czekacie? Wszystko wciąż drożeje!

A każdy z was potrzebuje coś z towa rów. Są do nabycia po tanich cenach praktyczne, mocne i modne towary

3 metry na ubranie za 125,000 mk.

Wyższe gatunki od 180,000 do 450,000 mk., również: płótna na bieliznę, wsypy, pościel, surówka: zajgi, szewioty, kerty, sukna, bostony, batysty, etaminy, kretony, satyny, frotte i inne towary po bardzo przystępnych cenach.

M. Bryl, Łódź, Piotrkowska 56 w podwórzu. (6505)

Istniejąca od 1897 r. firma

„Margot”

Piotrkowska 64. Poleca ostatnie nowości wiosenne,

Suknie domowe i wizytowe Bluzki etaminowe, bafyst, i trykot Szlafroki HALKI i fartuszek. Dżempry jedwabne i wełniane

Bielizna damska od skromnej do wykwintnej.

Krakowskie ubranka dla dziewcząt. Pantofle Zakop. Wełniaki łowickie Płaszczki Jedwabne. (6501b)

WINO MSZALNE

gwarantowanej czystości, dla Wielebnego Duchowieństwa

— poleca —

Hurtowy Skład win,

Tłocznia win owocowych i Miodoczytnia, oraz Dystylarnia Parowa

M. ŁUBA w ŁODZI,

Plac Wolności 5., tel. 21-52.

Otwarty od g. 8 rano do godz. 6 wiecz. (6508s2)

Bank Powszechny

Spółd. z nieogr. odpow. — ul. Sienkiewicza № 40.

Dyskontuje weksle swym członkiem oraz szybko załatwia inkaso weksli miejscowych jak i na całym terenie Rzeczypospolitej-Polskiej.

Przyjmuje również wkłady na oprocentowanie na dogodnych warunkach.

Kasa banku czynna od 9—2 p.p. (950s)

„KRAKUS”

Zjednoczone fabryki przetworów wy-skokowych i owoców. Sp. Akc., Kraków Oddz. w Łodzi, ul. Traugutta 14 tel. 751. poleca wyborowe wódki słodowe likiery (gwarantowane na czystym cukrze) koniak, rum, rum jamajka) Nadeszedł również świeży transport barwników i farb dla fabryk wód mineralnych. (961s2)

Poszukuję

pokoju umeblowanego. Zgłoszenia do Y.M.C.A. Piotrkowska 243 6312—1

Młode bezdzietne

małżeństwo poszukuje pokoju z kuchnią lub jednego dużego pokoja, mogą przeprowadzić remont. Łaskawe oferty proszę „Rozwój” pod „M. B.” 964—1

Pilne!

Kupię sklep na Pomorskiej między Targową i Zagajnikową lub gdzieindziej. Oferty do „Rozwój” pod „Pilne”. 967—1

Sprzedam

sklep bez mieszkania. Nawrot 54, H. Zejda. 955—2

Okazyjnie

do sprzedania futro męskie. Wałsza skórzana, bagażowa garnitur frakowy i nuty: salonowe orkiestrowki, egzemplarze na pianina ul. Kilińskiego Nr. 160 wiadomość a dozorca domu. 957—1

Na wypłatę!

Firanki, kołdry, towary białe męskie i damskie

P. Chari

Piotrkowska 37, (podwórko) (6268b)

„EROS”

krem usuwający z twarzy pieg, przyszeze i liszaje. Do nabycia wszędzie. (6178k)

Potrzebni

chłopcy do zakładu rymarskiego: Nawrot 52. Dł. trych. 958—1

Place

zadrzewione przy przystanku tramwajowym pod Łodzią sprzedam zaraz Oria 12, m. 21 front III piętro. 955s1

Bednarze

zdołni potrzebni zaraz. Zgłoszczyć się: Przemysł Chemiczny w Polsce Sp. Akc. w Zgierz. 941s

Zdołni

okuwacze i slusarze na roboty budowlane i glęte mogą się zgłosić Gdańska 162 BUŁE. 959s1

Wydzierzawie

ogród owocowy przestrzeń 4—5 mórg. Wiadomość ul. Piotrkowska 135 od 9 i pół do 17 rano dozorca wskaże. 952s3

Place

150% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, garderobe Konstantynowska 7, Miłoch prawa oficyna. I-sze piętro (950b15)

Dr. Edmund Eibert

choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 12—21 od 5—8 Panie od 4—5. Ul. Kilińskiego 137, trzeci dom od Głównej. (950s1)

Spiewak Karłowicz Jerzy Orleński.

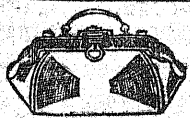
Z powodu okradzenia, prost osób ze sfery artystycznych o pomoc materialną na kupno rekwizytów, nut, etc. Sytuacja bez wyjścia. Oferty do adm. „Głosu Polskiego”. 950—2

Wojna Piotr

zagubił paszport polski, wydany z gm. Grabica, księżeczkę wojskową, wydaną w Łodzi, rewers na 9 milionów oraz legitymację rowerową. Proszę zwrócić za nagrodą (Chojny) Odysea 25. (949s)

Hurtownia Towarzystwa „Rozwój” w Łodzi

poszukują rutynowanego kierownika-kooperatystę z kaucją Lokal dla kierownika zapewniony. Oferty w Administracji niniejszego pisma. 956—3

Zakład wyrobów

Skórzano-Galanteryjnych Jabłoński i Moszozyński

Łódź, ul. Główna № 11.

Poleca: WALIZY, PORTFELE i SAKIEWKI DAMSKIE. Przyjmuje z mównienia i reperacje. 6210;

Telefon № 18—60.

Telefon 18—60.

Polska Agencja Prasowo-Reklamowa

„P. A. P.”

Łódź, ul. Cegielniana № 19, I p. róg Zachodniej.

Przyjmuje wszelkie ogłoszenia, komunikaty, (reklamę) do wszystkich pism miejscowych, jak i w całym kraju (wszystkie dzienniki urzędowe, handlowe, budowlane, rolnicze i t. p.) po cenach redakcyjnych.

Telefon № 18—60.

(6504b)

Telefon № 18—60.

8.0 kl. Gimnazjum Humanistyczne STANISŁAWY RAJSKIEJ Sienkiewicza 37.

Egzaminy wstępne 25, 26, 27 i 28 czerwca r. b. o godz. 8 rano. Egzaminy odbędą się tylko przed wakacjami. Podania przyjmuje kancelarja od g. 9 r. do 2 pp. 959s1 Dyrektor: (—) St. Kulejowski.

Kupuj kto może

towary co dzień droższą, my sprzedajemy po tanich cenach.

Etaminowe suknie 150 — 125 — **85**000
ostatnie fasony w różnych fasonach

Kretonowe suknie 75 — 65 — **58**000

Bluzki etaminowe 65 — 55 — **45**000
gładkie i z haftem

Palta damskie:
od mk. 150.000 do najelegantszych.

Szmechel i Rozner

Łódź, Piotrkowska 100 i 160.

(6258b)

Na raty i za gotówkę

gardetoba damska i męska, białe towary oraz resztki
A. Berger Południowa 6, prawa ofic.
921s4

Magazyn Mebli Władysława Romiszowskiego

Piotrkowska 116, I piętro, front.

Sprzedaje na dogod. warunkach po cenach umiarkow.

Sypialnie
Stołowe
Salony
Gabinety
Dywany
Meble klubowe w skórze
Meble Biurowe
Meble Wiedeńskie Thonet
Łózka Metalowe
Meble Kuchenne
Wózki Dziecięce
Łózka Polowe — Leżaki
Otomany, Leżanki

Duży wybór pojedyn. mebli nowych oraz okazjnych.
Przyjmuje wszelkie obstalunki stolarskie, tapicerskie
i całych urzędzeń biurowych.

Telefon 21-61,

6285b

Dywany — Łózka metalowe Konrada Januszkiewicza i S-ka

Okazyjnie

tanio do sprzedania dom, ul. Kaliska 19, blisko Nowo-Zarzewskiej, 51 pokoi, sala nadająca się na warsztaty mechaniczne 14x24 t. Kuchnia z pokojem zaraz wolna. Cena 169 milionów. Pośrednicy wykluczeni.
954b1

JAN CHMIEL

ŁÓDŹ, ul. Nawrot 4.
Zegary, zegarki, biżuterja. Wszelkie reperacje.
Szybko i solidnie.

Do sprzedania

nieruchomość składająca się z trzech numerów cztery domy, jednego placu, oraz sklep kolonialny z trzema pokojami, w Hucie Królewskiej na Górnym Śląsku w centrum miasta z czystą hypoteką. Oferty do „Rozwoju” pod „L. G.” 924-1

Letnisko

pokój i kuchnia, weranda, zaraz do wynajęcia. Dąbrówka 5 kil. od Zgierza. Sucho, duży ogród, łąka, zagajniki, las i strumyk, Wład. Józef Anich, Południowa № 4, od 1-2 i 7-8. 936s

GLINA

do oddania

darmo

w większej ilości. Al. Kościuszki 41. 937s

Kto sobie życzy zdrowe

gospodarskie obiady

niech się zgłosi Nawrot № 42, mieszk. 7. 940s2

MEBLE

w kompletach

SYPIALNIE,
STOŁOWE,
SALONY,
GABINETY,
KUCHNIE,

Pokrycia meblowe,
Dywany,

Serwety,
Portjery,
Firanki

poleca

Zakład Tapicersko-
Dekoracyjny
i Magazyn Mebli

W. Łuczak

ul. Rozwadowska 2,
filja: Piotrkowska 103.
Telefon 14-25.

6198b

Radzę Ci! Kupować towary tylko pod firmą:

„Najtańsze źródło”

Łódź, ul. Dzielna № 36.

Piórno białe i kolorowe: na wyspy, na pościel, cągi, surówka chustki, podszewka, szewioty, bostony, sukna, korty etaminy, batysty, frotte, musliny, satyny i kretony.

— U w a g a: Tanie bo w prywatnym mieszkaniu. —
(6303b1)

Towary weinone

Wielki wybór

Firmy: „Leonhardt, Woelker i Girbardt” NA SEZON LETNI po cenach fabr. są do nabycia w firmie:

G. Restel

ŁÓDŹ PIOTRKOWSKA 84 Uwaga! Hartownikom rabaty

Broń i amunicja

Marjan Nazdrowicz

Łódź, Piotrkowska 17, w podwórzu.

Poleca dubeltówki bezkurkowe' nowe i używane oraz reparacja wszelkiego rodzaju [broni] (9r.9b)

Pracownia i magazyn wyrobów jubilerskich

F. DĘBOWSKIEGO

Łódź, ul. Piotrkowska № 186.

Wykonuje wszelką biżuterję od najbogatszej do najskromniejszej oraz przyjmuje reperacje w zakresie jubilerstwa wchodzące.

Ceny niskie.

Robota solidna.
(6263b)

Splata ratami !!!

Każda rodzina może się zaopatrzyć w białe towary (bielizniane), gotowe damskie palta i płaszcze, gotową męską garderobę, purpury, pościelowe, barchany, flanele, surówki, firanki, kołdry, serwety i gotową bieliznę i inne.

Wszelkie aluminiowe naczynia kuchenne.

„WYGODAPOL” Konstanyńska 3,

w podwórzu.

Ogłoszenie zachowań! (6231s10)

Na raty! Meble tanie i moderne!

całe komplety oraz pojedyncze przedmioty wykonujemy w naszym zakładzie pódług najnowszych modeli.

UWAGA: Udzielamy gwarancji za solidne wykonanie przyjmujemy meble w zamian 6157p

F. Krzyżowski i S-ka, — Zakład stolarski

DYREKCJA

gimnazjum państwowego im. M. Kopernika podaje do wiadomości rodziców, że egzaminy wstępne do klasy pierwszej (I-iej) odbędą się dn. 25 czerwca r. b. Podanie z dołączeniem metryki w całkowitzym wypisie, świadectwa powtórnego szczepienia ospy ochronnej i świadectwa z poprzedniej szkoły przyjmuje kancelaria gimnazjum do dnia 20 czerwca r. b. (61669d3)

DYR. PAŃSTW GIMNAZJUM IM.

M. KOPERNIKA.

Oszczędza ten, kto zaopatruje się na wiosnę i lato zawnazsu kupując na raty lub za gotówkę w firmie „WYGODA” Piotrkowska 238

najnowsze fasony konfekcji damskiej męskiej i dziecięcej, nufakturę i obawie, które posiada w wielkim wyborze. UWAGA Wszelkie obstalunki, wykonujemy we własnej pracowni w przeciągu 4-ch dni. (Filji nie posiadamy). (6124b)

Ważne dla przemysłu i użytku domowego!

Największa oszczędność na mydle sodzie otrzymuje się przez użycie — płynu —

„LAVATIN”

„Lawatın” jest nieszkodliwym, najskuteczniejszym i najtańszym środkiem do prania. Zaoszczędza mydła 50 proc. Soda zbyteczna. Bielizna, jak również wszelkie surowce stają się śnieżno białe. Nie można „LAVATIN” porównywać z innymi ostatnio często się ukazującymi wynalazkami, które szybko znikają z rynku, o czym przekonać powinna próba w wystarczającej ilości, którą na każde żądanie otrzymać można po fabrycznej niskiej cenie w Fabryce przetworów chemicznych.

inż. T. Grabiański i D. Myślubórski

Łódź, ul. Kilińskiego № 95, tel. 595

Soda zupełnie zbyteczna. Mydła 50 procent.

Soda zupełnie zbyteczna. Mydła 50 procent.